

GHID PRIVIND EDUCAȚIA CENTRATĂ PE STUDENT

CAPITOLUL I CONSIDERAȚII GENERALE

Învățământul centrat pe student este unul din principalele repere ale Procesului Bologna și totodată una din cele mai importante tendințe care ar trebui să ghideze activitatea didactică în mediul academic actual.

Scopul unui învățământ centrat pe student este de a schimba rolul studentului în procesul de predare-învățare, din receptor de informație în participant activ, ca partener al cadrului didactic, în realizarea activităților instructiv-educative și în conturarea propriului traseu academic. La realizarea unui învățământ centrat pe student își aduc contribuția studenții universității, cadrele didactice și, nu în ultimul rand, Universitatea.

Studentul este cel care trebuie să acționeze, să-și mobilizeze forțele intelectuale, să manifeste preocupare pentru cunoaștere, inițiativă, să caute, să tatoneze, să propună soluții, să vină cu idei noi, să formuleze opinii, ipoteze, să argumenteze, să ceară ajutor, să comunice și să coopereze cu colegii și cu cadrele didactice.

Cadrul didactic este chemat să-și asume rolul de îndrumător al studentului în dobândirea de competențe. Educația centrată pe student urmărește trecerea de la tipul de profesor producător de discursuri magistrale, autor de tratate academice, care se adresează unui student neutru, la profesorul îndrumător al studentului în procesul cunoașterii și al construirii propriului traseu academic.

Alături de student și de cadrul didactic, un rol important revine instituției de învățământ superior, prin asigurarea unor condiții optime pentru desfășurarea procesului de învățământ, ce includ dotări materiale, resurse, programe, servicii și reglementari adecvate.

CAPITOLUL II ROLUL STUDENTULUI ÎN REALIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI CENTRAT PE STUDENT

În condițiile unui învățământ centrat pe student, acesta trebuie să fie un participant activ și responsabil la construcția propriei cunoașteri și dezvoltări profesionale. Pentru aceasta, studentul ar trebui să se mobilizeze, să-și formuleze întrebări, să-și planifice activități și să întreprindă acțiuni.

2.1. ÎNTREBĂRI

Studentul trebuie să-și formuleze următoarele întrebări:

- a) Știu care-mi sunt propriile nevoi de cunoaștere pe domeniul specializării urmate?
- b) Mi-am format un stil propriu de învățare și un program realist de studiu, care să-mi permită parcurgerea materiilor de studiu într-un interval de timp rezonabil?
- c) Am spirit de inițiativă, creativitate, implicare și gândire critică?
- d) Am inițiativă unor studii, proiecte individuale și de echipa?
- e) Manifest interes pentru disciplinele opționale care să-mi ofere posibilitatea dezvoltării de noi competențe și alternative în pregătirea academică?
- f) Sunt receptiv la feedback-ul furnizat de colegi și profesori?
- g) Sunt capabil să mă autoevaluez obiectiv?

2.2. ACTIVITĂȚI

- a) Parcurgerea bibliografiei recomandate de către cadrul didactic pe parcursul orelor de curs, seminar și laborator; .
- b) Identificarea de noi aplicații pornind de la teorie. Găsirea unor soluții noi, originale, la problemele discutate la ore;
- c) Participare prin lucru individual dar și în grup la efectuarea de proiecte/referate solicitate pentru activitatea de evaluare formativă;
- d) Implicarea în activitatea de cercetare alături de cadrele didactice;
- e) Solicitarea îndrumării/consilierii oferite de cadrul didactic în timpul și în afara orelor;

2.3. ACȚIUNI

Studentul trebuie să întreprindă următoarele acțiuni:

- a) Comunicarea și relaționarea cu cadrele didactice. Asumarea rolului de coparticipant activ la curs, seminar sau laborator pentru clarificarea confuziilor/dificultăților întâmpinate în studiul individual.
- b) Realizarea unui plan rezonabil de recuperare (daca este cazul), ce vizează depășirea dificultăților întâmpinate în învățare;
- c) Identificarea unor opțiuni pentru continuarea studiilor în domeniu; participarea la alte programe de educație formală/neformală.

CAPITOLUL III

ROLUL CADRULUI DIDACTIC ÎN REALIZAREA ÎNVĂȚĂMANTULUI CENTRAT PE STUDENT

Un învățământ centrat pe student implică adaptarea metodelor de predare a profesorilor la nevoile de învățare a studentului. Este nevoie de inovație la nivelul întregului proces de învățământ, la nivelul activităților desfășurate de agenți educativi și a rolurilor îndeplinite de aceștia în mediul universitar. Relația profesor-student trebuie să se bazeze pe modelul unei relații de parteneriat în vederea atingerii unor obiective comune. Acestea trebuie să țină cont de respectul reciproc, de diferitele stiluri de învățare și de opiniile, nevoile și dorințele studenților pe tărâmul cunoașterii. Feedback-ul studenților trebuie să fie important și relevant în

obținerea unor rezultate optime în urma procesului de predare. Ca repere ale proiectării, desfășurării și evaluării activităților educaționale universitare se recomandă:

a) Formularea clară a obiectivelor, intențiilor cursului/ seminarului/ laboratorului și a performanțelor așteptate de la student la debutul activităților educaționale;

b) Utilizarea de către profesor a unui limbaj profesional-științific accesibil ce facilitează înțelegerea în explicații, exemple și demonstrații concludente;

c) Organizarea și desfășurarea activităților educaționale curs/seminar/laborator, astfel încât studentul să învețe să gândească, să promoveze capacități intelectuale generale și specifice domeniului;

d) Managementul eficient al timpului didactic prin utilizarea unui ritm de parcurgere a materiei care să sprijine înțelegerea și reținerea noilor informații;

e) Promovarea unor metode participative, centrate pe student; implicarea acestuia în procesul de predare-învățare, rezolvarea de situații problematice, simulări, activități pe microgrupuri, proiecte de cercetare etc;

f) Adaptarea stilului de predare și a conținutului utilizat astfel încât să fie atractiv, interesant și să stimuleze dorința de cunoaștere în domeniul considerat;

g) Utilizarea diferitelor mijloace moderne de instruire (videoproector, calculator, simulator etc.);

h) Verificarea interactivă a faptului ca experiențele de cunoaștere profesională ale studenților, cunoștințele, deprinderile și competențele dobândite au crescut considerabil prin acest mod de predare a cursului/seminarului/laboratorului;

i) Acceptarea și încurajarea de către profesor a întrebărilor studenților, a punctelor de vedere alternative, a criticii constructive și a soluțiilor personale;

j) Informarea din timp a studenților despre criteriile și modalitățile de evaluare a activității și a rezultatelor lor profesionale;

k) Centrarea probelor de evaluare pe aspecte importante ale materiei de studiu;

l) Verificarea pregătirii pentru examen în raport cu "acoperirea" cu resursele de învățare recomandate (prelegeri, suporturi de curs, bibliografie etc.);

m) Obișnuirea și încurajarea studenților în evaluarea propriilor performanțe precum și pe cele ale colegilor;

n) Evaluarea activității profesionale a studenților să fie corectă, nepărtinitoare, să reflecte stadiul real de dezvoltare profesională a fiecărui student;

o) Profesorul este ușor abordabil, disponibil pentru comunicare, tratează studenții cu respect și considerație;

p) Cursul/seminarul/laboratorul probează atașamentul profesional al cadrului didactic față de disciplină (interes pentru buna sa pregătire, susținerea rațională și afectivă a problematicei tratate, introducerea noutăților din domeniu);

q) Profesorul este receptiv la nevoile individuale ale studenților (profesionale, științifice, personale);

r) Profesorul îl consiliază cu succes pe student în elaborarea și implementarea propriilor lor proiecte: lucrări de diploma, disertații de master, proiecte de cercetare/ dezvoltare personala etc.

CAPITOLUL IV

ROLUL INSTITUȚIEI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR ÎN REALIZAREA EDUCAȚIEI CENTRATE PE STUDENT

În vederea asigurării unui învățământ centrat pe student, universitatea trebuie să creeze condițiile necesare (baza materială, resurse umane, programe de studii, servicii) unui învățământ modern, axat pe relationare, pe nevoile și pe implicarea studenților, pe strategii, tehnici și metode de predare- învățare-evaluare.

4.1. BAZA MATERIALĂ

Baza materială a Universității Spiru Haret este constituită din:

- a) spații de învățământ și cercetare (sali de curs și seminar, laboratoare didactice, centre de cercetare), ce dispun de dotări și echipamente tehnice moderne;
- b) spații pentru activități sociale, culturale sau sportive în concordanță cu necesitățile studenților; centru de consiliere și orientare a studenților în cariera;
- c) biblioteca care să acopere necesarul de resurse bibliografice și totodată necesarul de locuri la sala de lectură;
- d) spații pentru studiul individual al studenților.

4.2. RESURSE UMANE

Resursa umană a Universității Spiru Haret cuprinde:

- a) personal calificat și competent pentru desfășurarea eficace a procesului instructiv-educativ;
- b) personal calificat pentru activitatea de consiliere și orientare a studenților în carieră (psihopedagogi și specialiști ai domeniului, care pot orienta studenții în cunoștință de cauză, privind specificul, cerințele și oportunitățile domeniului);
- c) preocuparea instituțională pentru perfecționarea personalului didactic din universitate;
- d) asigurarea evaluării personalului didactic de către studenți, prin instrumente de evaluare special construite de universitate, în acest sens;
- e) personal administrativ calificat și competent, flexibil, orientat spre relații cu publicul, cu competențe de comunicare, relationare și managementul conflictului.

4.3. PROGRAME DE STUDII

Prin proiectarea programelor de studii Universitatea Spiru Haret urmărește:

- a) realizarea unei structuri de învățământ mai scurtă și mai flexibilă, cu disciplinele optionale și facultative, în care studentul să poată participa la conturarea propriului traseu academic;
- b) realizarea unor programe de învățământ racordate continuu, la nevoile societății și ale pieței muncii, pentru a le asigura absolvenților competențele solicitate de acestea;
- c) proiectarea ofertei de formare a universității cu implicarea angajatorilor și a partenerilor sociali;

d) asigurarea obținerii unui feedback continuu, de la firmele cu care colaborează universitatea, referitor la adecvarea programelor de studii la cerințele pieței muncii;

e) adoptarea și aplicarea Sistemului European de Credite Transferabile, în proiectarea programelor de studii, el însuși un sistem centrat pe student, bazat pe volumul de muncă al studentului, necesar pentru a atinge obiectivele unui program de studiu și pentru a permite mobilitatea universitară și integrarea pe piața europeană a muncii;

f) oferirea de programe de studii care să asigure studenților o flexibilitate mai mare în alegerea materiilor și a ordinii lor, pe parcursul traseului instructiv-educativ, în vederea diferențierii parcursurilor de formare;

g) structura planurilor de învățământ atât pe componenta obligatorie, cât și pe componenta opțională; opționalitatea trebuie să devină semnificativă și să permită alternative de pregătire academică;

h) corelarea syllabus-urilor disciplinelor cu programele de la facultăți cu specializări asemănătoare de la cele mai prestigioase universități din Europa, în așa fel încât, între programele de studiu și diplomele emise să existe o corelare cu cerințele calificării universitare;

i) integrarea examinării în proiectarea predării și învățării, pe cursuri și programe de studiu; crearea unor mecanisme care să asigure alegerea de către student a unor trasee diferite, dar echivalente din perspectiva creditării și a formării competențelor formate de specializare;

j) construirea unor instrumente prin care studenții evaluează periodic programele de studii oferite de universitate.

4.4. PROCES DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Procesul de învățământ constă în:

a) adoptarea unei noi viziuni, la nivel de universitate, referitoare la procesul de predare-învățare-evaluare, în care, studentul devine subiect activ și contribuie, prin acțiune, la propria sa cunoaștere, formare și dezvoltare, iar profesorul își deplasează accentul de pe rolul de furnizor de informații pe rolurile de organizator și conducător, de consilier și orientator, de creator de situații de învățare și de evaluator și terapeut al actului educațional;

b) preocupare față de pregătirea practică a studenților și stabilirea de acorduri între universitate și diversele firme, pentru efectuarea practicii de specialitate de către studenți;

c) preocupare instituțională pentru implicarea studenților în activitatea de cercetare, alături de cadrele didactice din universitate;

d) asigurarea la nivel de universitate, a transparenței cerințelor procesului de evaluare, prin comunicarea din timp a acestora, studenților sau chiar prin stabilirea de comun acord a acestora cu studenții.

4.5. SERVICII OFERITE STUDENȚILOR

Serviciile oferite studenților constau în:

a) servicii de informare, consiliere și orientare a studenților, în vederea alegerii propriului traseu educativ, precum și în vederea inserției lor pe piața muncii, și servicii privitoare la soluționarea altor aspecte ale vieții și activității în campus a studenților (medicale, sociale, etc.)

- b) asigurarea sistemului de tutoriat a studenților din universitate;
- c) elaborarea unui Ghid de studii pentru proprii studenți, care să cuprindă un pachet informațional, util acestora: planurile de studii, regulamentele importante pe care studentul trebuie să le cunoască, contractul de studii etc.

Pentru ca universitatea să contribuie, realmente, la realizarea învățământului centrat pe student, toate aceste aspecte trebuie prevăzute de către conducerea universității, după caz, în regulamentele, strategiile și documentele instituției referitoare la:

- a) funcționarea internă;
- b) organizarea procesului de învățământ la ciclul de studii de licență, de master, inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu;
- c) evaluarea periodică a calității corpului profesoral;
- d) activitatea de cercetare științifică;
- e) programe de studiu;
- f) resurse de învățare și servicii studentești etc.
- g) deși sunt multe aspectele identificate până în prezent cu privire la ceea ce presupune învățământul centrat pe student, punerea în practică a acestuia în mediul academic continuă să rămână o provocare, atât pentru cadrul didactic cât și pentru student și universitate;
- h) eficiența și eficacitatea învățământului centrat pe student este însă posibilă, numai în cazul în care, acesta nu rămâne constant ci este mereu refăcut în praxis, refacere dictată continuu de cei doi poli opuși ai existenței: permanența și schimbarea.

CAPITOLUL V DISPOZIȚII FINALE

Ghidul privind educația centrată pe student va fi completat periodic în funcție de evoluția sistemului de reglementare normativă și va beneficia de experiența proprie a Universității în această materie și practicile specifice din mediul academic intern și internațional.

Ghidul a fost modificat și completat în ședința Senatului din 16.01.2018.

RECTOR,

Conf. univ. dr. Aurelian A. BONDREA